

فرازهایی از بیانات و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در خصوص جنبش نرم افزاری و تولید علم و نقش بسیج در این جنبش

تولید علم - یعنی شکستن مرزهای علم و پیشرفت کردن - با تحصیل علم و تبحر در علم تفاوت دارد؛ ما اولی را نیاز داریم. نه این که به دومی نیاز نیست، اما دومی کافی نیست. (بیانات در دیدار اساتید دانشگاهها ۱۳۸۳/۹/۲۶)

مرزهای دانش را بشکنید. این که من می گویم نهضت نرم افزاری، انتظار من از شما جوانها و اساتید این است. تولید علم کنید. به سراغ مرزهای دانش بروید. فکر کنید. کار کنید. با کار و تلاش می شود از مرزهایی که امروز دانش دارد، عبور کرد؛ در بعضی رشته ها زودتر و در بعضی رشته ها دیرتر. فناوری هم همین طور است. علم باید ناظر به فناوری باشد. (بیانات در دیدار جوانان، اساتید، معلمان و دانشجویان دانشگاه های استان همدان ۱۳۸۳/۴/۱۷)

تولید علم یعنی رفتن از راههایی که به نظر، راههای نارفته ای است... در این دنیای عظیم و در این طبیعت بزرگ، ناشناخته های فراوانی وجود دارد که دانش پیشرفته امروز هنوز به آنها دست نیافته است. ناشناخته ها بسیار فراوان است و به گمان زیاد به مراتب بیشتر از چیزهایی است که بشر تاکنون به آنها دست یافته است. باید دقت کنیم، فکر کنیم و به دنبال کشف ناشناخته ها باشیم. (بیانات در دیدار با اساتید دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲)

جنبش نرم افزاری، یعنی در معرفت علمی ننشینید دست خود را دراز کنید تا دیگران بکارند و میوه چینی کنند و هر مقدار از میوه را که لازم نداشتند، بیاورند در دست شما بگذارند. ... ما در میدانهای گوناگون و در فضای معرفت علمی امروز دنیا می توانیم کارهایی بکنیم که هنوز در دنیا نو باشد؛ این در همه ی زمینه ها کاملاً امکان پذیر است. (بیانات در دیدار وزیر علوم و رؤسای دانشگاهها ۱۳۸۳/۱۰/۱۷)

ما نباید به فراگیری قانع باشیم؛ باید هدف تحقیق و آموزش ما تولید علم باشد؛ یعنی رسیدن به آن جایی که نوآوری های علمی در فضای موجود بشر، از آنجا شروع می شود... البته تولید علم به معنای این نیست که ما ترجمه و فراگیری را نفی کنیم؛ نه، آن هم لازم است، بلکه من می گویم در ترجمه و فراگیری نباید توقف کرد. (بیانات در دیدار جمعی از استادان دانشگاه های سراسر کشور ۱۳۸۲/۸/۸)

علم ترجمه ای محض خوب نیست؛ مگر به عنوان یک وسیله. ما نباید دچار ترجمه شویم. علم و فرهنگ ترجمه و سیستمها و روشهای ترجمه ای، درست نیست. .. باید علم آفرینی کنیم و می توانیم. (بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲)

مفهوم و تعریف جنبش نرم افزاری و تولید علم

۱

مسئله تولید علم فقط مربوط به علوم پایه، تجربی و... نیست، بلکه شامل همه‌ی علوم و از جمله علوم انسانی است. (بیانات در آغاز درس خارج فقه - ۸۲/۸/۸)

ما باید در همه زمینه‌ها - چه علوم طبیعی و چه علوم انسانی - علم تولید کنیم. اتصال علم و صنعت - که من بارها روی آن تأکید کرده‌ام - باید تحقق پیدا کند. (بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۲/۵/۱۵)

علم، فقط علم مادی نیست؛ علوم انسانی هم مقوله‌ی بسیار مهمی است .... در همه‌ی رشته‌های علم، ما باید به معنای حقیقی کلمه، احساس عزت نفس، احساس مولد علم بودن و فتوحات علمی ایجاد کردن را در خود به‌عنوان یک ملت و یک جامعه‌ی علمی به‌وجود بیاوریم (بیانات در دیدار وزیر علوم و رؤسای دانشگاه‌ها ۱۳۸۳/۱۰/۱۷)

ما در زمینه‌ی علوم انسانی احتیاج به تحقیق و نوآوری داریم ... این جا از آن جاهائی است که ما باید به تولید علم برسیم. (بیانات در دیدار جمعی از استادان دانشگاه‌های سراسر کشور - ۸۲/۸/۸)

دو شاخه‌ی اصلی وجود دارد: علوم انسانی و علوم پایه؛ هر کدام به جای خود. اگر ما این‌جا روی علوم انسانی تکیه می‌کنیم، معنایش این نیست که روی ریاضی و فیزیک و شیمی و علوم زیستی تکیه نمی‌کنیم، چرا؛ آن‌جا هم بنده یک تکیه‌ی صددرصدی دارم؛ ... باید روی این دو شاخه - دو شاخه‌ی اصلی؛ یعنی علوم انسانی و علوم پایه - در کشور، سرمایه‌گذاری فکری، علمی، پولی و تبلیغی بشود تا این‌که پیش بروند. علم را بایستی در حدّ اعلا دنبال کنید. (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق(علیه‌السلام)، ۸۴/۱۰/۲۹)

باید مغزهای متفکر استاد و دانشجوی ما بسیاری از مفاهیم حقوقی، اجتماعی و سیاسی را که شکل و قالب غربی آنها در نظر بعضی مثل وحی منزل است و نمی‌شود درباره‌اش اندک تشکیکی کرد، در کارگاه‌های تحقیقاتی عظیم علوم مختلف حل‌جی کنند؛ روی آنها سؤال بگذارند؛ این جزمیتها را بشکنند و راه‌های تازه‌ای بیابند؛ هم خودشان استفاده کنند و هم به بشریت پیشنهاد کنند. امروز کشور ما محتاج این است (بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

هر جای دنیا که علمی وجود دارد و می‌توان از آن استفاده کرد و برای رفتن ما محذوری وجود ندارد، باید رفت و علم را برای ملت و کشوری که متعلق به آن هستیم، به دست آورد. (بیانات در دیدار جمعی از برگزیدگان المپیادهای جهانی و کشوری ۱۳۸۱/۷/۳)

ما این طرف دنیا حرف‌های حق زیادی داریم؛ ... اما احتیاج به یک چیز دیگری هم داریم و آن، عبارت است از «قدرت بین‌المللی»، تا بتوانیم این راه را بی‌دغدغه، درست، به طور کامل، همه‌جانبه و بی‌کم و کاست ادامه دهیم و به اهداف و آرمان‌هایمان برسیم. این قدرت را (قدرت اقتصادی، سیاسی و نفوذ فرهنگی) چطوری به دست آوریم؟ پایه و مایه‌ی همه‌ی اینها، قدرت علمی است! یک ملت، با اقتدار علمی است که می‌تواند سخن خود را به گوش همه‌ی افراد دنیا برساند؛ با اقتدار علمی است که می‌تواند سیاست برتر و دست والا را در دنیای سیاسی حائز شود. اقتصاد هم به دنبال اینها به دست می‌آید؛ پول تابع توانایی‌هاست. امروز این طوری است؛ علم را می‌شود به پول تبدیل کرد و از لحاظ اقتصادی هم قوی شد. این، جایگاه علم است. (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام)، ۸۴/۱۰/۲۹)

اگر بنا باشد من سه کار اساسی برای این کشور، برای مدت سه، چهار یا پنج سال پیشنهاد و یا تعیین بکنم، یکی غور در علم و تحقیق است؛ یعنی پرداختن به علم و تحقیق در بخشهای مختلف؛ این آن پشتوانه‌ی اساسی کار ماست؛ باید در باب علم و تحقیق کار کنیم، تلاش کنیم (در دیدار با مسئولان وزارت خارجه، سفرا و کارداران جمهوری اسلامی - ۸۱/۵/۲۷)

هرچه علم پیشرفت کند، پایه‌های ایمان دینی متسحکم‌تر خواهد شد. آن روزی که شما به یک ذره خاک یا ذره سنگ به صورت یک جسم بسیط نگاه می‌کنید و می‌گویید خدا این را خلق کرده، یک نوع ایمان دارید؛ اما آن وقتی که تمام ملکولها و تمام ذرات و عناصر اتمی موجود در این جسم را مشاهده کردید - نظم آن را، حرکت آن را، مهندسی پیچیده آن را، تأثیرات آن را، خواص آن را - و گفتید خدا خالق این است، معرفت و ایمان شما نوع دیگری خواهد بود. (بیانات در دیدار گروه کثیری از جوانان استان اردبیل ۱۳۷۹/۵/۵)

ما امروز در کشورمان به پیشرفت علم نیاز داریم. امروز اگر برای علم سرمایه گذاری و مجاهدت و تلاش نکنیم، فردای ما، فردای تاریکی خواهد بود. (بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

امروز در کشور، یکی از فرایض حتمی برای این نسل - که در درجه اول هم این فریضه بر دوش شما دانشگاهیهاست - عبارت از تقویت بنیه علمی کشور است. ما اگر علم نداشته باشیم، اقتصادمان، صنعتمان، حتی مدیریت و مسائل اجتماعیمان عقب خواهد ماند. امروز کسانی که بر دنیا خدایی می‌کنند؛ آن دستهای مرموزی که اختیار منابع عظیم انسانی و مادی دنیا را در دست گرفته‌اند و همه اقیانوسها و همه تنگه‌های حساس دریایی زیر چشمشان است و هر جا می‌خواهند دخالت می‌کنند، با ابراز علم بود که توانستند بشریت را به این خاکستر بنشانند! لذا برای مقابله با کار آنها، علم لازم است. (بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

اگر نهضت عدالتخواهی مطرح می‌شود، یا اگر نهضت نرم‌افزاری و تولید علم به‌عنوان یک جنبش عمومی مطرح می‌شود، یا اگر نهضت آزاداندیشی مطرح می‌شود، برای این است که همه‌ی مسؤولان و همه‌ی آحاد ملت احساس کنند که در این جهت مسؤولیت دارند. (بیانات در صحن جامع رضوی ۱۳۸۴/۱/۱)

دانشگاه باید بتواند یک جنبش نرم‌افزاری همه‌جانبه و عمیق در اختیار این کشور و این ملت بگذارد تا کسانی که اهل کار و تلاش هستند، با پیشنهادها و با قالبها و نوآوریهای علمی خودی بتوانند بنای حقیقی یک جامعه آباد و عادلانه مبتنی بر تفکرات و ارزشهای اسلامی را بالا ببرند. امروز کشور ما از دانشگاه این را می‌خواهد. (بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

ما از علم عقب ماندیم... ما حالا داریم تلاش می‌کنیم که بتوانیم این درّه‌ی وسیع را پُر کنیم. وظیفه‌ی دانشگاه (...؛ مطلق دانشگاه) در این کشور، این است که این درّه‌ی علمی را پُر کند. هر چه می‌توانید، علم بیاموزید. (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام)، ۸۴/۱۰/۲۹)

آنچه که برای یک محیط علمی و دانشگاهی وظیفه آرمانی محسوب می‌شود، این است که در زمینه مسائل علمی، نواندیش باشد... این نو اندیشی، فقط مخصوص اساتید نیست؛ مخاطب آن، دانشجویان و کل محیط علمی هم است. (بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

ما در زمینه‌ی علوم انسانی احتیاج به تحقیق و نوآوری داریم... البته در این قسمت حوزه و استادان مؤمن و معتقد به اسلام می‌توانند با جستجو و تفحص نقش ایفا کنند. (بیانات در دیدار جمعی از اساتید دانشگاه‌های کشور ۸۲/۸/۸)

جنبش تولید علم، بدون پیشرفت علم ممکن نیست. بدون پیشرفت علم، در این دنیای متنوع نمی‌شود رقابت کرد و پیش رفت؛ حتماً پیشرفت علم لازم است. این، وظیفه دانشگاهها و دانشجویان و اساتید را بسیار سنگین می‌کند. (بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲)

باید اهل علم در محیط دانشگاه به تولید علم، به نگاه مبتکرانه و سازنده در زمینه علم - به همان چیزی که بنده از آن به نهضت نرم‌افزاری در محیط علمی تعبیر کردم - پردازند؛ ما نیاز به این موضوع داریم. البته دستگاههای دولتی بزرگترین مسؤولیت را دارند. (بیانات در دیدار اساتید دانشگاههای سراسر کشور ۱۳۸۱/۸/۲۲)

همت لازم است؛ هم در دستگاههای مدیریتی، هم در شما اساتید محترم و کسانی که بالمباشره مسؤولید. (بیانات در دیدار اساتید دانشگاهها ۱۳۸۳/۹/۲۶)

افق کار در کشور، بسیار خوب است؛ استعدادها خوب است؛ امکانات موجود کشور، قابل قبول است؛ این امکانات را می‌شود افزایش داد. دستگاه‌های مسؤول دولتی و اجرایی علاقه‌مندند به علم اهمیت بدهند و این را قبول کرده‌اند که علم، محور توسعه‌ی حقیقی برای کشور است. ما بدون علم نمی‌توانیم به‌جایی برسیم؛ هم در سند چشم‌انداز بیست‌ساله این آمده، هم در مذاکراتی که حول و حوش این مسأله وجود دارد، این معنا بوضوح برای همه تبیین شده است (بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها ۱۳۸۳/۹/۲۶)

وقتی ما می‌گوییم مرزهای علم را باید بشکافیم و باید از سخن روز علم یک قدم جلوتر برویم، این برای بعضی باورنکردنی است. وقتی من می‌گویم ما باید به آنجا برسیم که اگر در اکناف عالم یک پژوهشگر، یک دانشمند، بخواهد به فلان نظریه‌ی علمی یا نظریه‌ی فلسفی دست پیدا کند، ناچار باشد زبان فارسی را یاد بگیرد، بعضی با نگاه انکارآمیز به این نگاه می‌کنند. من معتقدم و می‌بینم در مقابل خودم که چنین چیزی شدنی است. ما اگر همت کنیم، می‌توانیم تا بیست سال دیگر، تا سی سال دیگر، کاری کنیم که وقتی نام آوران عرصه‌ی علم و فناوری را در دنیا نام می‌آورند، ایرانیان و کشور ما در صدر قرار بگیرد. (بیانات در دیدار نخبگان استان کرمان ۱۳۸۴/۲/۱۴)

موضوع بسیار مهم تولید علم و جنبش نرم‌افزاری و خط شکنی در جبهه‌ی علم آفرینی را مطرح می‌کنم، تا بشود فرهنگ میحط دانشگاهی. وقتی این شد، آن وقت دیگر نگرانی نیست؛ زیرا دهها و صدها هزار دل معتقد، مشتاق و جسم و ذهن جوان و خسته نشو در این راه می‌افتند و آن را دنبال می‌کنند. من امروز نشانه‌های این پیشاهنگان امید و بشارت کشور را دارم می‌بینم. همیشه به خود و به مخاطبانم گفته‌ام که افق روشن است و امروز تأکید می‌کنم که افق بسیار روشن و درخشان است و کار دست شماست؛ دست شما جوانها. (بیانات در دیدار با استادان و دانشجویان قزوین - ۸۲/۹/۲۶)

حقیقت قضیه این است که اگر تنبلی نکنیم ... و همت کنیم، در هر بخشی که وارد شویم بهترین‌ها را می‌توانیم در دنیا تحویل بدهیم. توجه کنید که فاصله ما با دنیا از لحاظ علمی یک فاصله شگرفی بوده است. می‌توانیم باز هم جلو برویم. می‌توانیم به دنیای پیشرفته برسیم، می‌توانیم مرز علم را بشکنیم و جلوتر هم برویم. یعنی ما دنیا را لااقل در بخشهایی محتاج علم خودمان کنیم. (بیانات در دیدار نخبگان بسیجی ۸۴/۶/۲)

به معنای حقیقی کلمه مواد و مفاهیم اساسی‌یی که براساس آن می‌توان حقوق، اقتصاد، سیاست و سایر بخشهای اساسی علوم انسانی را شکل داد و تولید و فراوری کرد، در فرهنگ عریق و عمیق اسلامی ما وجود دارد. (بیانات در دیدار جمعی از اساتید دانشگاهها- ۸۲/۸/۸)

بینید در علوم انسانی، تفکر ایمانی و میراث عظیم و عمیق شما، به شما چه می‌گوید ... مثلاً چند تا فکر دارای اقتدار علمی، در یک نقطه‌ی دنیا به یک نتیجه‌ای رسیده‌اند، این معنایش این نیست که هر آنچه که آنها فهمیده‌اند، درست است! شما به مبانی خودتان نگاه کنید؛ ما تاریخ، فلسفه، فلسفه‌ی دین، هنر و ادبیات، و بسیاری از علوم انسانی دیگری که دیگران حتی آنها را ساخته‌اند و به صورت یک علم در آورده‌اند - یعنی یک بنای علمی به آن داده‌اند - مواد آن در فرهنگ و میراث علمی، فرهنگی و دینی خود ما وجود دارد. باید یک بنای این‌چنینی و مستقل بسازیم. (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، ۸۴/۱۰/۲۹)

ما به عنوان یک ملت با استعداد، باید علم‌آفرینی کنیم و می‌توانیم. کسانی که علم‌آفرینی کرده‌اند، هم از لحاظ استعداد و هم از لحاظ سوابق علمی درخشان تاریخی‌ای که ما داریم، از ما جلوتر نبودند؛ بنابراین ملت ما می‌تواند. (بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲)

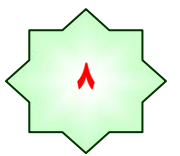
ما از لحاظ استعداد نسبت به کسانی که دانش را در دنیا تولید کردند؛ گسترش دادند؛ پیش بردند؛ براساس دانش فن‌آوری‌های پیچیده را به وجود آوردند، کمبود نداریم. (بیانات در دیدار جمعی از استادان دانشگاههای سراسر کشور ۱۳۸۲/۸/۸)

آنچه ما را تشجیع می‌کند که این فکر را دنبال کنیم، وجود استعدادها در داخل کشور است (بیانات در دیدار اساتید دانشگاههای سراسر کشور ۱۳۸۱/۸/۲۲)

خوشبختانه استعداد ایرانی‌ها خیلی خوب و فوق‌العاده است. در هر بخشی که ما ریز و متمرکز شدیم، در آن بخش پیش رفتیم. (بیانات در دیدار نخبگان بسیجی ۸۴/۶/۲)

نگاه اسلام به انسان، به علم، به زندگی بشر، به عالم طبیعت و به عالم وجود، نگاهی است که معرفت نوینی را در اختیار انسان می‌گذارد. این نگاه، زیربنا و قاعده و مبنای تحقیقات علمی در غرب نبوده. تحقیقات علمی در غرب، در ستیز با آنچه آن را دین می‌پنداشتند، آغاز شده. البته آنها حق داشتند؛ دینی که رنسانس علیه آن قیام کرد و خط فکری و علمی دنیا را در جهت مقابل و مخالف آن ترسیم کرد، دین نبود؛ توهمات و خرافاتی بود با عنوان دین. ... لذا هنوز چگونگی کنار آمدن علم و دین برای آنها مسأله است؛ لیکن مسأله‌ی ما این نیست. در جهان‌بینی ما، علم از دل دین می‌جوشد و بهترین مشوق علم، دین است. دینی که ما می‌شناسیم، جهان‌بینی دینی‌یی که ما از قرآن می‌گیریم، تصویری که ما از آفرینش و از انسان و از ماوراءالطبیعه و از توحید و از مشیت الهی و از تقدیر و قضا و قدر داریم، با علم سازگار است؛ لذا تولیدکننده و تشویق‌کننده‌ی علم است. **(بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها ۱۳۸۳/۹/۲۶)**

علم را اسلام قدسیت بخشیده، علم یک امر مقدس است؛ دنبال علم رفتن دارای قدسیت است. این‌طور نیست که علم مثل هر ابزار دیگری، فقط وسیله‌ای برای پول در آوردن باشد - حالا پول هم از آن در می‌آید - اما قدسیت علم باید حفظ شود؛ «العلم نور»؛ نور بودن علم باید مورد نظر باشد و از جمله‌ی شئون دانشگاه اسلامی، یکی همین است. **(بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، ۸۴/۱۰/۲۹)**

الزامات جنبش نرم‌افزاری و تولید علم

شما این را بدانید که بنده به صرف این که بگویم نهضت نرم‌افزاری راه بیفتد، اکتفا نکرده‌ام. یک نهضت - نهضت به معنای جنبش و حرکت و حضور مبارزه‌گر - که با گفتن و دستور و فرمان راه نمی‌افتد، بلکه باید زمینه‌هایش فراهم شود. (بیانات در دیدار با جوانان نخبه ۱۳۸۲/۱۱/۲۱)

امروز ما به جنبش نرم‌افزاری احتیاج داریم. یک جنبش و یک حرکت و یک تلاش عمومی لازم است. ... عاشقانه کار کردن و با عشق دنبال علم و تحقیق رفتن و خواستن، اینها نقش دارد. این قله‌های علمی‌ای که شما در دنیا مشاهده می‌کنید، همیشه با رفاه‌همراه نبوده است. البته علم با خودش رفاه و سیادت سیاسی و برتری نظامی می‌آورد؛ در همه‌ی بخشهای اقتصادی و سیاسی نفوذ کلمه ایجاد می‌کند؛ پول یک کشور را تقویت می‌کند و اقتصاد یک کشور را رونق می‌دهد؛ اینها همه‌هنرهای علم است؛ اما وقتی خود علم می‌خواهد به‌وجود بیاید، لزوماً در بستری از رفاه و راحتی و لذت و چرب و شیرین‌های دنیا به وجود نمی‌آید. (بیانات در دیدار جمعی از برگزیدگان المپیادهای جهانی و کشوری ۱۳۸۱/۷/۳)

بسیاری از علوم انسانی، پایه‌ها و مایه‌های محکمی در این‌جا دارد؛ یعنی در فرهنگ گذشته‌ی خود ما. برخی از علوم انسانی هم تولید شده‌ی غرب است؛ یعنی به عنوان یک علم، وجود نداشته، اما غربی‌ها که در دنیای علم پیشروی کرده‌اند، اینها را هم به وجود آورده‌اند؛ مثل روانشناسی و علوم دیگر. خیلی خوب، ما، هم برای سرجمع کردن، مدون کردن، منظم کردن و نظام‌مند کردن آنچه که خودمان داریم، به یک تفکر و تجربه‌ی علمی احتیاج داریم، هم برای مواد و پایه‌هایی که آنها در این علم جمع آورده‌اند، به یک نگاه علمی احتیاج داریم. منتها گرفتن پایه‌های یک علم از یک مجموعه‌ی خارج از محدوده‌ی مورد قبول ما، به معنای قبول نتایج آن نیست. (بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، ۸۴/۱۰/۲۹)

دنبال تولید علم، ژرف‌بینی و ژرف‌یابی در علم باشید. .... به این‌که چارچوبهای عادی را یاد بگیرید، یا در فلان چیز - به قول شما - نمره بیاورید، فکر نکنید؛ به علم فکر کنید. البته این، فرهنگ حمایت از علم و پژوهش و کارهای مدیریتی را لازم دارد. (بیانات در دیدار جمعی از برگزیدگان المپیادهای جهانی و کشوری ۱۳۸۱/۷/۳)

استعداد شرط لازم است، نه شرط کافی. در کنار استعداد، تلاش و مجاهدت عالمان، اندیشمندان و استادان هم لازم است. (بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌های سراسر کشور ۱۳۸۱/۸/۲۲)

الان هر جا که به محیطهای دانشجویی و دانشگاهی می‌روم، می‌بینم استاد، دانشجو، محقق و پژوهشگر از جنبش نرم‌افزاری حرف می‌زند. این خوب است. وقتی در یک مجموعه باور به وجود آمد، این باور پشتوانه حرکت ماندگار و پایدار خواهد بود. ما این را می‌خواهیم (بیانات در دیدار جمعی از اعضای تشکلهای، کانونها، نشریات، هیأت‌های مذهبی ۱۳۸۲/۸/۱۵)

یکی از موضوعهایی که نمی‌گذارند در کشورهای زیر سلطه رشد کند و بشدت مانع آن می‌شوند، مسأله‌ی علم است؛ چون می‌دانند علم ابزار قدرت است. خود غربی‌ها با علم به قدرت رسیدند؛ این یکی از پدیده‌های تاریخ بود. **(بیانات در دیدار هیأت علمی و کارشناسان جهاد دانشگاهی ۱۳۸۳/۴/۱)**

یقین بدانید یکی از چیزهایی که امروز مورد توجه سرویسهای اطلاعاتی است، این نکته است که ببینند چگونه می‌توانند دانشجوی بیدار و دانشگاه آگاه ایرانی را از آن راهی که می‌تواند به اعتلای کشور بینجامد، منصرف کنند و مانعش بشوند. **(بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)**

ما بخصوص در زمینه‌ی علوم انسانی، برخلاف آنچه که انتظار می‌رفت و توقع بود، حرکت متناسب و خوبی نکرده ایم، بلکه مفاهیم گوناگون مربوط به این علم - حال چه در زمینه‌ی اقتصاد و چه در زمینه‌ی جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و سیاست- را به شکل وحی مُنزل از مراکز و خاستگاه‌های غربی گرفته ایم و به صورت فرمولهای تغییر نکردنی در ذهنمان جا داده ایم و براساس آن می‌خواهیم عمل و برنامه ریزی خودمان را تنظیم کنیم! گاهی که این فرمولها جواب نمی‌دهد و خراب در می‌آید، خودمان را ملامت می‌کنیم که ما درست به کار نگرفته ایم! در حالی که این روش، روش غلطی است. **(بیانات در دیدار جمعی از استادان دانشگاه‌های سراسر کشور ۱۳۸۲/۸/۸)**

بسیج، یعنی به صحنه آمدن و به میدان آمدن. چه میدانی؟ میدان چالشهای حیاتی و اساسی. میدان‌ها و چالشهای اساسی زندگی چیست؟ فقط آن وقتی است که به کشوری حمله شود و مردم آن کشور به صحنه بیایند تا از مرزهای خودشان دفاع کنند؟ البته که نه؛ این فقط یکی از موارد به میدان آمدن است. آن وقتی هم که نسل برگزیده‌ی ملت احساس می‌کنند از قافله‌ی دانش عقب مانده‌اند و باید علاجی بکنند، جای به میدان آمدن است... این میدانها، میدان فکر و دانایی و تولید علم است. (در دیدار دانشجویان بسیجی - ۸۴/۳/۵)

من به این جوانهای بسیجی، در هر رشته‌ای که شما ها کار می‌کنید، اعم از دوره‌های تکمیلی، تحقیقات، کارهای گوناگون، تجربی و غیره، توصیه می‌کنم علم را جدی بگیرید. علم مهم است. ... این جنایتکارانی که با نام استکبار دارند این همه جنایت می‌کنند، علم اینها را قوی کرده است، به خاطر پیشرفت علمی، به همه دنیا دارند زور می‌گویند ... نمی‌شود بدون علم به مقابله‌ی با او رفت. علم و تحقیق در همه بخشها امروز برای ما خیلی مهم است. (بیانات در دیدار نخبگان بسیجی ۸۴/۶/۲)

یک بسیجی، آن کسی است که مقدرات و امکان خود را در راه‌هدفهای عظیم این ملت به میدان می‌آورد؛ خود را سهیم می‌کند؛ خود را مسؤول می‌داند و مایل نیست کنار بنشیند، تا دیگران تلاش کنند، او هم نگاه کند؛ یا آنجایی که سودمند است، سودش را ببرد؛ و یا تا یک گوشه‌اش ساییده شد، بنا کند به ایراد گرفتن و اعتراض کردن؛ این جور انسان هم در جامعه داریم؛ بسیجی آن کسی است که این‌گونه نیست... آنجایی که جای علم است، جای تحقیق است، جای صبر کردن بر مشکلات نوآوری علمی است، از جان و ذهن خودش مایه می‌گذارد. (بیانات در دیدار بسیجیان سراسر کشور ۸۴/۹/۷)

این کارهای بزرگ فقط در میدان جنگ نیست یک نمونه مربوط به میدان جنگ است در میدان علم هست؛ در میدان مسائل اجتماعی هست؛ در میدان مسائل فرهنگی هست؛ در ایجاد فضائل اخلاقی و گسترش این فضائل در میان مردم هست؛ در میدان فناوری و پیشرفتهای عملی و فنی هست. این کارها و این معجزه‌ها ... از بسیج جوان و پیر و زن و مرد برمی‌آید. (بیانات در میدان صبحگاه ستاد نما ۸۴/۶/۲)

میدان جنگ مطرح بود، بسیج کارآمدی خود را ثابت کرد. میدانهای دیگر هم که پیش بیاید - و تا به حال خیلی از آنها پیش آمده است - باز بسیج کارآمدی خود را اثبات می‌کند. همان جوان دلباخته و عاشقی که در میدان جنگ، چشم به دهان فرمانده داشت و فرمانده‌اش را از شدت اخلاص و فداکاری و شیفتگی خود متحیر می‌کرد، همان جوان وارد دانشگاه هم که می‌شود، استاد خود را متحیر می‌کند؛ وارد آزمایشگاه علمی هم که می‌شود، همین‌طور است. (بیانات در دیدار پاسداران و بسیجیان به مناسبت میلاد امام حسین(ع) و روز پاسدار ۱۳۷۷/۹/۲)

جنبش نرم افزاری در یک نگاه از منظر مقام معظم رهبری

(۱) مفهوم و تعریف جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ شکستن مرزهای علم و پیشرفت کردن
- ✓ عبور از مرزهایی که امروز دانش دارد.
- ✓ رفتن از راههایی که به نظر، راههای نارفته‌ای است

(۲) دامنه و ابعاد جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ شامل همه ی علوم و از جمله علوم انسانی
- ✓ در همه زمینه ها اتصال علم و صنعت باید تحقق پیدا کند.
- ✓ به معنای حقیقی کلمه ... در خود بعنوان یک ملت و یک جامعه ی علمی به وجود بیاوریم.

(۳) ضرورت و اهمیت جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ پایه و مایه ی همه ی اینها (قدرت بین المللی و ...) ، قدرت علمی است.
- ✓ هر چه علم پیشرفت کند، پایه های ایمان دینی مستحکم تر خواهد شد.
- ✓ امروز اگر برای علم سرمایه گذاری و مجاهدت و تلاش نکنیم، فردای ما ، فردای تاریکی خواهد بود.

(۴) مسئولیت جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ همه ی مسئولان و همه ی آحاد ملت احساس کنند که در این جهت مسئولیت دارند.
- ✓ دانشگاه باید بتواند یک جنبش نرم افزاری همه جانبه و عمیق در اختیار این کشور و این ملت بگذارد.
- ✓ اهل علم در محیط دانشگاه .... دستگاههای دولتی بزرگترین مسئولیت را دارند.

(۵) افق و چشم انداز جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ افق کار در کشور ، بسیار خوب است ... ما بدون علم نمی توانیم به جایی برسیم.
- ✓ می توانیم تا بیست سال دیگر ، تا سی سال دیگر، کاری کنیم که ... ایرانیان و کشور ما در صدر قرار بگیرد.
- ✓ می توانیم مرز علم را بشکنیم و جلوتر هم برویم. یعنی ما دنیا را لااقل در بخشهایی محتاج علم خودمان کنیم.

(۶) تواناییها و زمینه های ایجاد جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ مواد و مفاهیم اساسی یی در فرهنگ عریق و عمیق اسلامی ما وجود دارد.
- ✓ مواد آن در فرهنگ و میراث علمی، فرهنگی و دینی خود ما وجود دارد.
- ✓ ما بعنوان یک ملت با استعداد باید علم آفرینی کنیم و می توانیم.

(۷) خاستگاه و جهت گیری جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ در جهان بینی ما، علم از دل دین می جوشد و بهترین مشوق علم، دین است.
- ✓ علم یک امر مقدس است؛ دنبال علم رفتن دارای قدسیت است.
- ✓ نور بودن علم باید مورد نظر باشد .

(۸) الزامات جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ دنبال تولید علم، ژرف بینی و ژرف یابی در علم باشید ... البته این، فرهنگ حمایت از علم و پژوهش و کارهای مدیریتی را لازم دارد.
- ✓ استعداد شرط لازم است، نه کافی ... تلاش و مجاهدت عالمان، اندیشمندان و استادان هم لازم است.
- ✓ وقتی در یک مجموعه باور به وجود آمد، این باور پشتوانه حرکت ماندگار و پایدار خواهد بود.

(۹) موانع جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ غربی ها؛ ... چون می دانند علم ابزار قدرت است.
- ✓ سرویسهای اطلاعاتی؛ ... دانشجوی بیدار و دانشگاه آگاه ایرانی را ... منصرف کنند و مانعش بشوند.
- ✓ علم را به شکل وحی منزل از مراکز و خاستگاههای غربی گرفته ایم و به صورت فرمولهای تغییر نکردنی در ذهنمان جا داده ایم.

(۱۰) نقش بسیج در جنبش نرم افزاری و تولید علم

- ✓ بسیج یعنی به صحنه آمدن و به میدان آمدن. چه میدانی؟ میدان چالشهای حیاتی و اساسی ... میدان فکر و دانایی و تولید علم .
- ✓ جوانهای بسیجی ... علم را جدی بگیرید . علم مهم است.
- ✓ کارهای بزرگ فقط در میدان جنگ نیست ... در میدان فناوری و پیشرفتهای علمی و فنی هست... از بسیج جوان و پیر و زن و مرد برمی آید.